

Naar aanleiding van een partij staal die nauwelijks beter was dan ijzer, is goede nota genomen van de handelwijze [fol. 83] met goederen uit Nederland die zo slecht zijn, dat dit op bedrog wijst. Dat geldt niet alleen voor de aanvoer te Batavia, maar ook is aan de kantoren in Bengalen en Ceylon opgedragen op kwaliteit te letten. Het bestuur te Ceylon heeft in de brief van 24 januari 1764 gemeld dat veel van de goederen die met de Duinenburg uit Nederland waren aangevoerd, niet de vereiste kwaliteit hadden. Het rapport van wijlen de examinateur Jan de Marre is nog niet ontvangen. Eveneens kon er dit jaar, anders dan voorgeschreven, niet overlegd worden over de bestellingen uit Surat, omdat het bestuur de verzending van de stukken had uitgesteld tot het vertrek van het schip Amelisweert. Men heeft zich naar de bestellingen van het vorige jaar gericht. Men is het met Heren XVII eens dat de handel te Surat behouden moet blijven en daarom werd er opgedragen dat alle geschillen met de concurrenten zoveel mogelijk moeten voorkomen, [fol. 84] of opgelost worden. Voor het afzien van hervestiging in Ketsmanduwe wordt verwezen naar de brief van oktober 1763. Er wordt door de Compagnie, zoals gevraagd, wel eens een enkele stuurman of dekokficer aan particulieren uitgeleend, maar geen matrozen. Van hen heeft de Compagnie zelf nooit genoeg. Particulieren pikken wel inlanders op, wat slecht volk is, en dat beter betaald wordt dan de Compagnie zou doen. Zo wordt de kwijnende Nederlandse particuliere vaart gaande gehouden, terwijl het in de Aziatische wateren wemelt van Engelse en andere particuliere vaartuigen.

KHARG

Over het inkrimpen van de vestiging op Kharg, wat geheel aan de Hoge Regering is overgelaten, en de handel daar kon sinds de bespreking in de vergaderingen van 11 maart en 6 april 1762 geen gefundeerd oordeel gevormd worden. [fol. 85] De inkrimping moest wegens de onzekere tijden uitgesteld worden. Door de mislukking van de reis van de Renswoude in 1762 en het verongelukken van de Amstelveen in 1763 kon de handel telkens maar met één schip gedreven worden. Het was raadzaam de uitslag van de laatste zending af te wachten. De Lapienenburg is in mei naar Kharg vertrokken en de Lekkerland op 1 juli 1764. Zij kunnen het eind van dit jaar, of het begin van het komende jaar, terug zijn met berichten over het voornemen tot inkrimping.)

Egther is men vooraf al van oordeel dat, wijl de Engelschen nu eene sterkte te Boucheer hebben en dien oord met hunne vaart vervullen, dat men de Persische Golff niet geheel zal kunnen verlaten zonder bij eene favorabele verandering van omstandigheden de gelegentheit benoemen te zien, om er ons weer te vestigen, of ten minsten zulx zeer moeyelijk en kostbaar te vinden.

Fol. 85v.

(Conform het bevel van Heren XVII werd de opperkooplieden van het kasteel te Batavia gevraagd [fol. 86] hoe het met de in 1761 teruggestuurde manufacturen, pelings en chiavonijs staat. Hun rapport gaat als bijlage mee. Op 12 juli 1763 zijn, zoals in oktober 1763 aan Heren XVII is medegedeeld, reeds besluiten genomen over het aanhouden van ongewilde goederen en het vaststellen wie schuld heeft aan hun verzending. Naar de bedoeling van Heren XVII is, zoals op sommige kantoren gebruikelijk en op andere niet, per circulaire bevolen om van ieder schip dat naar Batavia zal gaan, een dagelijks rapport op te maken van het lossen, laden en werk aan het schip op de rede, zodat beoordeeld kan worden of het onnodig is opgehouden en de eventuele schuldigen gestraft kunnen worden.

BATAVIA

Zoals Heren XVII onder Batavia hebben geschreven, zal men er steeds op letten waardige personen als gouverneur van Java's Oostkust aan te stellen. Dat was ook het geval toen het bij de laatste verkiezing een lid van de Hoge Regering betrof. Dat geldt evenzeer het kiezen van gouverneurs en lagere hoofden [fol. 87] van verder weg gelegen buitenkantoren. Om de bevelen van Heren XVII direct uit te voeren, is het verlies op de te Batavia van de